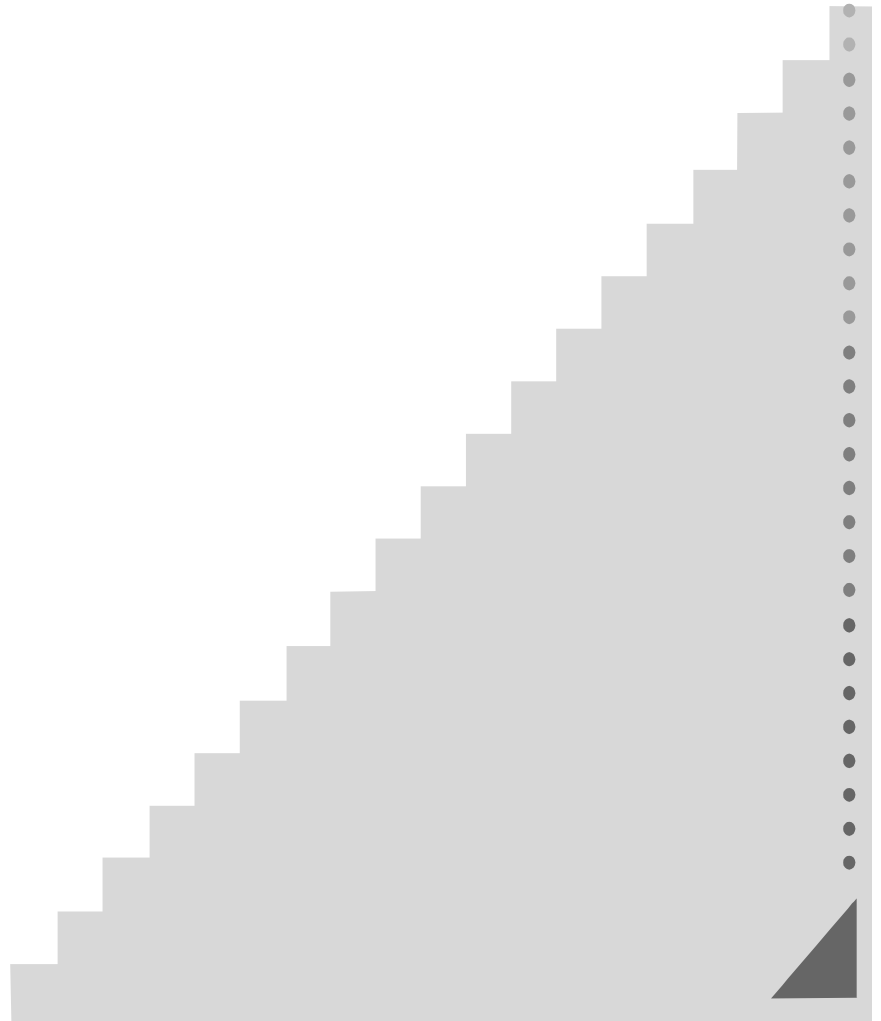

A
komáromi
JÓKAI MÓR GIMNÁZIUM
PEDAGÓGUSAINAK
SZAKMAI ETIKAI
KÓDEXE

Bevezető

A kódex megalkotásának és terjesztésének az a **célja**, hogy **igazodási pontokat** nyújtson a pedagógusoknak olyan helyzetekben, amelyek nem szabályozhatóak pusztán jogi eszközökkel. Célja az is, hogy a szakmai közmegegyezésen alapuló szabályok elfogadása, valamint a velük való azonosulás révén erősítse a pedagógustársadalom belső **összetartozását**, ezáltal fokozza társadalmi **megbecsültségét**. Célja továbbá, hogy az **iskola partnereit** informálja a pedagógus munkavégzésének erkölcsi normáiról.

1. A kódex érvényességi köre

A kódex érvényes minden pedagógusra nézve, aki hivatását a komáromi Jókai Mór Gimnáziumban gyakorolja, függetlenül attól, hogy beosztását tekintve vezetett vagy vezető. **Kötelező érvénnyel bír az egész nevelőtestület számára. A benne foglaltakat a pedagógusok aláírásukkal teszik maguk számára kötelező érvényűvé.**

2. A pedagógus személyiségével, munkavégzésével, pályájával kapcsolatos etikai normák

2.1.

A pedagógus pályája során küzd az elszürkülés, az üres rutinból végzett munka ellen. Állandó **önképzéssel** gyarapítja, fejleszti a hivatása gyakorlásához szükséges tudását, illetve képességeit.

2.2.

Testi és lelki **egészségét** karban tartja. Betegség esetén csak abban az esetben végzi tovább a munkáját, ha az a tanulókra nézve semmiféle ártalommal sem járhat.

2.3.

A **pályakezdő pedagógus** gyakorlottabb kollégáitól tanulva folytatja szakmai gyakorlati önképzését. Az idősebb pedagógusok, az intézményvezetők, a szaktanácsadók, szakértők kiemelten törődnek a kezdővel, és szakmai tanácsokkal segítik munkáját.

2.4.

Vezetői, szakértői, szaktanácsadói vagy vizsgaelnöki megbízást akkor fogad el, ha megszerezte az adott beosztás megkívánta gyakorlatot és szakismereteket, illetőleg ha vállalja ezek szervezett képzés formájában történő elsajátítását.

2.5.

A pedagógus **munkájának lényege** az, hogy tudását átadva, és a tanítványaiban rejlő képességeket kibontakoztatva hozzásegítse őket az **értékeket és javakat teremtő élethez**. E munkafolyamatban a pedagógus a **teljes személyiségével** vesz részt, és a tanítványainak is a teljes személyiségére hat. A tanítványokra való pozitív irányú **hatni tudás** a pedagógus legfontosabb kívánatos személyiségvonása.

2.6.

A pedagógus – a nevelőmunka eredményessé tétele érdekében - állandóan **törekszik** a saját **személyiségének, képességeinek fejlesztésére**, kiemelten a következő értékek tekintetében:

emberszeretet, optimizmus, lelkiismeretesség, igazságérzet, megbocsátani tudás, nyíltság, türelem, empátia, önzetlenség, a másság elfogadása, áldozatkészség, önismeret, önkontroll és felelősségvállalás.

Fejleszti továbbá az **együtműködési készségét**, mivel a tanulókat nem egyetlen pedagógus részéről, hanem a nevelők közösségétől érik nevelő hatások.

Fejleszti a **vezetői készségeit**, így a döntésképeségét, kreativitását, határozottságát, rugalmasságát, tudatosságát, szervezőkészségét, konfliktuskezelő, kommunikációs és problémamegoldó képességét.

2.7.

A pedagógustól elvárható, hogy **csak akkor** tekintse magát a **pályára alkalmasnak, ha képes és kész** a 2.6. pontban felsorolt személyiség- és magatartásformák fejlesztésére, továbbá, ha

- tudományos igénnyel ismeri szakterületét/szakterületeit,
- képes az adott tudományág önálló művelésére,
- birtokában van az emberről, kiemelten a fejlődésben levő emberről szóló tudásnak,
- rendelkezik a pedagógushivatás gyakorlásához szükséges szakmai ismeretekkel, jártasságokkal és készségekkel, valamint
- az értelmiségi embertől megkívánt általános műveltséggel: a kultúra, a tudományok és a gyakorlati élet területén.

2.8.

A pedagógus, mint minden ember, tévedhet, **hibázhat**. A hibák megelőzésére, illetve a **kijavításukra törekvés** azonban **etikai kötelessége**.

2.9.

A pedagógus természetes igénye, életformája az **állandó tanulás** és a környezet, a **társadalom életének alakításában való alkotó részvétel**. Vállalják a **küzdelmet az erkölcsi romlás ellen**. Ápolják, művelik és védik anyanyelvüket. Értelmiségi szerepükhöz **életvitelükkel és erkölcsiségükkel** – saját egyéniségük vállalása és megmutatása mellett – mindig méltók maradnak.

2.10.

A pedagógus felismeri és személyes megnyilvánulásaival képviseli a **természettisztelő** magatartást, a **környezettudatos** életvitelt.

2.11.

Állampolgári jogainak gyakorlását, társadalmi szerepvállalásait időben és térben határozottan **elkülöníti a nevelőmunkájától**.

2.12.

Maga is **hozzájárul** gyakorlati és elméleti munkásságával, valamint pedagógus szakmai szervezetekben kifejtett tevékenységével **a nevelésügy fejlődéséhez**.

3. A nevelő-oktató munka etikai normái

A pedagógus:

3.1.

a tanuló egyéniségét és emberi méltóságát mindenkor tiszteletben tartja, a tanulót nem bántalmazza, nem alázza meg;

3.2.

törekvéseinek, céljainak elérése érdekében sem testi, sem lelki erőszakot nem alkalmaz;

3.3.

eljárásait a diákok életkorához, egyéniségéhez és mentális képességeihez igazítja; semminemű olyan tevékenységet nem fejt ki vagy nem kezdeményez, amely káros hatással lehet a diákok testi vagy lelki épségére;

3.4.

döntéseit a tanulók érdekeit és érdeklődését szem előtt tartva hozza meg;

3.5.

minden egyes tanulójaival törődik, mindegyiket fejleszti, mindegyikre figyel, sem pozitív, sem negatív diszkriminációt nem alkalmaz;

3.6.

érvényre juttatja az intézmény nevelési programjában megfogalmazott nevelési elveket, eljárásokat;

3.7.

törekszik a nevelés során keletkező konfliktusok megelőzésére, illetőleg feloldására;

3.8.

segítséget nyújt a tanulók személyes konfliktusainak, problémáinak megoldásában;

3.9.

a tanulókkal és csoportokkal a kötelező foglalkozásokon kívül is foglalkozik a törvényes munkaidő határain belül;

3.10.

szabadidős programokat szervez, és azokon részt vesz az intézmény hagyományai szerint a törvényes munkaidő határain belül;

3.11.

ügyeletek ellátása vagy az intézmény rendezvényein való részvétele során is a nevelés szempontjait tartja szem előtt;

3.12.

tanulói szüleivel kapcsolatot kezdeményez és tart a nevelés összehangolása érdekében, tiszteletben tartva a szülők elsődleges felelősségét a nevelésben;

3.13.

segíti a tanulók pályaválasztását, tiszteletben tartva a tanulók és szüleik választási jogát;

3.14.

nyomon követi a volt tanulók érettségi vizsgát követő szakmai pályáját és arról tájékoztatja az iskola vezetőjét;

3.15.

szociális, mentális problémák észlelése esetén segítséget nyújt, illetve ezekről a problémákról, a tanuló esetleges bántalmazásáról, ellátatlanságáról, gondozatlanságáról, testi, lelki, erkölcsi veszélyeztetettségéről szerzett információkat eljuttatja az intézmény vezetőségéhez és az ifjúságvédelmi felelőshöz;

3.16.

az éves nevelő-oktató munkája tervének megvalósulását figyelemmel kíséri, és szükség esetén felülvizsgálja;

3.17.

felkészül a foglalkozásokra, tanítási órákra, és gondoskodik azok megszervezéséről;

3.18.

a foglalkozásokat pontosan kezdi és fejezi be;

3.19.

csak olyan ismereteket és véleményeket közvetít a tanulók felé, amelyeknek igazságtartalmáról meg van győződve; nem vezet félre, nem csapja be őket;

3.20.

a tanítás-tanulás folyamatában egyaránt ügyel a tananyag megértésére, elsajátítására, a gyakoroltatásra, fejlesztésre, az alkalmazásra, a rendszerezésre, az ellenőrzésre és az értékelésre;

3.21.

a dolgozatokat, írásbeli munkákat a Házirendben és a Pedagógiai Programban meghatározott időn belül kijavítja;

3.22.

felkészít az iskolai tanulmányokkal összefüggő vizsgákra (alap-, érettségi vizsga);

3.23.

felkészít tanulmányi versenyekre, nyelvvizsgára, ECDL vizsgára; felkészítés nélkül nem küldi versenyre, vizsgára a tanítványát, azonban a felkészítés nélkül és annak ellenére elért eredményeket nem nyilvánítja magáénak;

3.24.

személyre szóló fejlesztő feladatokkal egyénileg is, egyéni bánásmódot alkalmazva foglalkozik a tanítványokkal;

3.25.

saját tanítványaival való iskolán kívüli egyéni foglalkozásért (pl. érettségi vizsgára, nyelvvizsgára készítés) sem kér és fogad el pénzt;

3.26.

a nevelés szempontjainak érvényesítésével látja el a foglalkozások helyettesítését, az intézmény szabályait követve;

3.27.

folyamatosan tájékozódik a szakterületének és a pedagógia világának szakmai eseményeiről, fejlődéséről;

3.28.

felkészülten részt vesz a helyi nevelési és egyéb intézményi dokumentumok megalkotásában és jóváhagyásában;

3.29.

felkészülten részt vesz a tankönyvek és taneszközök kiválasztásában;

3.30.

állandóan képezi magát, és törekszik önálló alkotó munka végzésére.

4. A gyermekekkel való kapcsolat etikai normái

4.1.

A pedagógus kapcsolata a diákokkal **mester-tanítvány** kapcsolat. Ebben azonban nem lehet hideg-elutasító, a formai fegyelmet előtérbe állító. Arra törekszik, hogy pozitív érzelmeket közvetítő, **elfogadó**, elsősorban a tanuló testi, szellemi, erkölcsi növekedését előmozdító, önmegvalósítását szem előtt tartó, azt segítő nevelő legyen.

4.2.

Vezető és nevelő szerepét a tanuló egyéniségének tökéletes tiszteletben tartásával, és a növendékek kezdeményező hajlamának tág teret adva tölti be.

4.3.

Az erkölcsi kérdéseket, az értékeket tekintve az intézmény nevelési programjában foglaltaknak megfelelően, a **nevelőtestülettel egységben** lép fel. Így hangsúlyozottan a következő **értékek képviselésében**: az ember méltósága, a munka tisztelete és megbecsülése, a műveltség, az igazságosság, a becsületesség, a jóság, a szolidaritás.

4.4.

A különböző egyéniségű pedagógusok ugyanakkor a módszerek, az eljárások és a stílusok széles skáláját képviselhetik. Személyiségük hitelességét őrizniük kell.

4.5.

A tanulók értékelése az egyéni képességeket is figyelembe véve történik.

4.6.

A pedagógus akkor alkalmaz fegyelmezést vagy büntetést, amikor szakmai szempontból ezt tartja a legcélravezetőbb pedagógiai eljárásnak. A fegyelmezés és büntetés alapja a

munkafegyelmet és a közös tevékenységet zavaró, valamint saját és a mások fejlődését gátló, romboló cselekedetek megítélése, az intézmény nevelési programjában foglaltaknak megfelelően. Fegyelmezés vagy büntetés alkalmazása közben a pedagógust nem vezetik negatív érzelmek.

4.7.

A pedagógus sem magánéleti sem állampolgári problémáit nem viszi a tanulók közé.

4.8.

Az iskola tanulóival nem kerül tegezõ viszonyba.

4.9.

Tanítványaival intim testi kapcsolatot nem létesít. Kerüli azokat a helyzeteket, amelyek mind rá, mind a tanulóra nézve hátrányos feltételezésre adnak okot.

4.10.

Az iskola tanulóit az iskola oktatási-nevelési tevékenységével összefüggõ helyzetben (pl. versenyre kísérés) csak az iskola igazgatójának és az érintett szülõ(k)nek az engedélyével szállítja saját járművével.

4.11

Tanítványát nem alázza meg, nem gúnyolja, testi fenyítést nem alkalmaz.

4.12.

Saját tanítványát vagy az iskola más tanulóját magáncéllal munkára nem kéri és nem készíti.

4.13.

Kívánatos, hogy a pedagógus saját gyermekét intézményes keretben ne tanítsa. Amennyiben ez a helyi körülmények folytán elkerülhetetlen, saját gyermekét a többi diákkal azonos bánásmódban részesíti, és semmiféle jogtalan előnyhöz nem juttatja.

5. A szülõkkel való kapcsolat etikai normái

5.1.

A pedagógus és a szülõ kapcsolata **egyenrangú személyek partneri kapcsolata**, amely csak egyetlen területen, a pedagógia kompetencia területén aszimmetrikus. Itt – szaktudása alapján – a nevelõ vezetõ szerepe érvényesül.

5.2.

A kapcsolat alapja a kölcsönös tisztelet és megbecsülés.

5.3.

A szülõi értekezleten a pedagógus csak az egész tanulócsoportot érintõ kérdéseket, gondokat, feladatokat tárgyalja. Nem minõsíti, nem szidja az értekezlet elõtt egyes tanítványait.

5.4.

Családlátogatáskor, fogadó órákon és egyéb személyes alkalmakkor széles körû információt nyújt a szülõnek, és maga is információkat gyűjt a gyermekrõl.

5.5.

A szülõkkel folytatott egyéni beszélgetések során elhangzott családi vonatkozással bíró információkat szigorúan titokban tartja.

5.6.

A különféle pénzgyűjtési igényeknek a pedagógus ellenáll. Amennyiben ez az intézmény szabályai szerint mégis lehetséges, csak a szülõk teljes körû egyetértésével teszi. A pénz felhasználásáról pontos elszámolást készít a szülõknek.

5.7.

A pedagógus sem a szülõktõl, sem a növendékektõl nem fogad el olyan ajándékot, amely értékénél vagy az ajándékozás módjánál fogva lekötöttséghez vezethet.

5.8.

A szülők munkáját saját céljaira térítésmentesen nem veszi igénybe.

5.9.

A szülők anyagi helyzetének ismeretében, ahol szükséges, kezdeményezi a szociális segítségnyújtást.

5.10.

A pedagógus a szülők között nem tesz különbséget, mindegyikkel ugyanolyan módon tart kapcsolatot.

6. A pedagógus szakmai kapcsolatainak etikai normái

6.1.

A pedagógus szakmai kapcsolataiban az **értékek tisztelete**, a **kollégák megbecsülése**, a **fejlődés iránti fogékonyság** és a pedagógushivatás iránti **elkötelezettség** dominál.

6.2.

A pedagógus az intézményi szervezet tagja.

Ebben a minőségében:

aktívan részt vesz az intézmény szervezeti kultúrájának alakításában;

6.3.

folyamatos kollegiális munkakapcsolatot tart és együttműködik a nevelőtestület tagjaival nevelési és szakmai kérdésekben;

6.4.

érdeklődik kollégái munkája iránt, és saját tapasztalatait megosztja velük;

6.5.

nyitottan fogadja a nevelőtársak szakmai észrevételeit, **akár elismerőek, akár kritikusak** rá nézve;

6.6.

saját szakmai megállapításainak **korrekt módon** hangot ad, akár elismerők, akár kritikusak másokra nézve;

6.7.

a szakmai vitákat tárgyyszerűen, az övével ellentétes nézetek iránti toleranciával folytatja ;

6.8.

részt vesz az intézmény közéletében; alkotó módon közreműködik az értekezleteken, részt vesz a döntéshozatalban, intézményi szintű feladatokat vállal;

6.9.

méltó módon képviseli intézményét és a pedagógushivatást a külvilág előtt;

6.10.

mindaddig kiáll a kollégája mellett a diákok, a szülők és a külvilág előtt, amíg a másik szakmai vagy etikai hibája kétséget kizáróan be nem bizonyosodik;

6.11.

minden jogos eszközt igénybe vesz intézménye és szakmája jó hírének öregbítésére.

6.12.

A vezető és vezetett kapcsolatát a korrektség, a tárgyilagosság, az őszinteség, a kölcsönös bizalom és tisztelet jellemzi.

7. További etikai normák

7.1.

A pedagógus az intézmény nem pedagógus beosztású dolgozóival a kölcsönös tisztelet és megbecsülés jegyében alakítja kapcsolatait.

7.2.

A pedagógiai kapcsolat következtében kialakult helyzetét a pedagógus semmiféle jogtalan előny megszerzésére sem használja föl.

7.3.

A nevelői tevékenység közben szerzett magántermészetű információkkal kapcsolatban a pedagógusnak **titoktartási kötelezettsége** van. Ilyen információkat csakis a tanulók érdekeit szem előtt tartva ad tovább, kizárólag olyan személyeknek, akiktől elvárható, hogy ezen információk birtokában eredményesebben tudnak majd cselekedni a tanulók érdekében.

7.4.

Az intézmény belső életével kapcsolatos információk (pl. értekezleten elhangzottak) **szolgálati titokként** kezelendők, diákoknak és iskolán belüli, illetve azon kívüli illetéktelen személyeknek tovább nem adhatók, kivéve azokat az információkat, melyek nyilvánosságáról a nevelőtestület döntött.

7.5.

A pedagógus tanulók jelenlétében a kollégákat, az intézmény dolgozóit és a szülőket nem bírálja.

7.6.

A pedagógusok közötti nézeteltérések, viták, konfliktusok kezelése a tanulók kizárásával történik.

7.7.

A pedagógus sem tetteivel, sem nyilatkozataival nem csorbítja intézményének és hivatásának jó hírét.

7.8.

A pedagógus külső megjelenésében is (öltözék, tisztaság) igényes magával szemben.

7.9.

A pedagógus magánéletében tanúsított magatartása nem befolyásolja hátrányosan az iskola érdekszféráját.

7.10.

Pedagógiai kutatást vagy kísérletet csak abban az esetben végez, ha annak a tanulókra nézve káros hatása vagy utóhatása kizárható. Az intézményben folyó bármilyen kísérletről a tanulókat és a szülőket előre tájékoztatni kell, és a feltételekben velük meg kell állapodni. A kutatásokat és kísérleteket a projekt vezetője szakszerűen dokumentálja, s az eredményeket nyilvánosságra hozza.

7.11.

A pedagógus **önkritikusan** viszonyul saját munkájához, azt állandóan ellenőrzi és értékeli. A külső szakmai ellenőrzést és értékelést nyitottan, együttműködően fogadja.

7.12.

A pedagógus munkája a következő mutatók alapján értékelhető:

- képzettsége,
- a tanulók tapasztalható és mérhető fejlődése,
- kötelességeinek teljesítése,
- személyiségének fejlődése, a hiányok pótlására való törekvése,
- az etikai normák megtartása.

7.13.

A figyelmeztetés joga a munkáltatót megilleti. Bármikor felhívhatja a pedagógus figyelmét (szóban és/vagy írásban) olyan, általa helytelennek tartott magatartásra, amely sérti a pedagógus etikai kódexben leírtakat.

7.14.

Az etikai kódexben foglaltak súlyos megsértése esetén a munkáltató a Közalkalmazotti Tanács tagjainak állásfoglalását kéri.

Záró rendelkezések

A Jókai Mór Gimnázium pedagógusainak szakmai etikai kódexe a nevelőtestület többsége általi elfogadását és a pedagógusok aláírását követően azonnali hatállyal életbe lép.

Jelen dokumentumot a nevelőtestület **2010. március 03-án** fogadta el.

Az etikai kódex felülvizsgálatára öt évenként kerül sor.

A pedagógus etikai kódex olvasható az intézmény honlapján, valamint egy-egy példánya megtalálható a gimnázium könyvtárában, a titkárságon és a tanári szobában.

Szabóné dr. Mühlenkamp Erika
igazgató

Fenti dokumentum a Független Pedagógus Fórum ajánlása (2001) alapján készült

Komárom, 2010. március 03.